بسمه تعالی

آیین نامه تاسیس پژوهشکده های علوم پزشکی

مقدمه

با توجه به تعالیم اسلام در زمینه گسترش مرزهای دانش، به منظور ارتقاء سطح سلامت جامعه و تاکید بر عملیاتی کردن نقشه جامع علمی کشور جهت رسیدن به اهداف سند چشم انداز ایران ۱۴۰۴ از طریق تاسیس واحدهای تحقیقاتی (مرکز، پژوهشکده و پژوهشگاه) آئین نامه حاضر به منظور شفاف سازی و جامعیت بخشیدن مراحل اجرایی صدور و لغو مجوز پژوهشکده های علوم پزشکی تدوین شده است.

ماده ۱. تعاریف

۱-۱-**موسسه دولتی**: واحد سازمانی مشخصی است که به موجب قانون ایجاد شده یا می شود و با داشتن استقلال حقوقی، بخشی از وظایف و اموری را که بر عهده یکی از قوای سه گانه و سایر مراجع قانونی می باشد، انجام می دهد.کلیه سازمانهایی که در قانون اساسی نام برده شده است در حکم موسسه دولتی شناخته می شود.

در این آیین نامه منظور از "موسسه " ، دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی /سازمان دولتی یا خصوصی وابسته به وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی یا وزارت علوم درخواست کننده تاسیس پژوهشکده می باشد که از این پس موسسه نامیده می شود.

۱-۲-**واحد تحقیقات غیر دولتی**: عبارتست از واحد تحقیقات خصوصی و واحد تحقیقات غیردولتی.

۱-۲-۱- **واحد تحقیقات خصوصی**: واحد تحقیقات خصوصی در قالب شرکت تجاری یا موسسه، بر اساس قوانین و مقررات مربوط ، ایجاد شده است.

۱-۲-۲- **واحد تحقیقات عمومی غیردولتی**: واحد سازمانی مشخصی است که به موجب ماده ۳ قانون مدیریت خدمات کشوری، دارای استقلال حقوقی است و با تصویب مجلس شورای اسلامی ایجاد شده یا می شود و بیش از پنجاه درصد بودجه سالانه آن از محل منابع غیردولتی تامین گردد و عهده دار وظایف و خدماتی است که جنبه عمومی دارد.

۱-۲- **مرکز تحقیقات**

کوچکترین واحد تحقیقاتی است که در یکی از زمینه های علوم پزشکی با در خواست بالاترین مقام مسئول موسسه متعاقب تایید معاونت تحقیقات و فناوری وزارت متبوع، به تصویب شورای گسترش دانشگاههای علوم پزشکی رسیده باشد. بر حسب نوع ساختار تعریف شده مراکز تحقیقاتی به دو گروه مراکز تحقیقات دولتی و غیر دولتی تقسیم می گردند

۱-۳-**پژوهشکده**: واحد تحقیقاتی است متشکل از حداقل سه مرکز تحقیقاتی (حداقل دو مرکز دارای مجوز قطعی) با فعالیتهای هم راستا یا مرتبط با هم در ذیل چشم اندازی واحد ، با مدیریت واحد و فضای فیزیکی مناسب که متعاقب تایید معاونت تحقیقات و فناوری وزارت متبوع، به تصویب شورای گسترش دانشگاههای علوم پزشکی رسیده باشد.

ماده ۲. مستندات مورد نیاز جهت درخواست تاسیس پژوهشکده دولتی

۲-۱- ارائه پیشنهاد تاسیس پژوهشکده توسط رئیس موسسه

۲-۲- ارائه اساسنامه پیشنهادی مطابق با اساسنامه الگو که طی نامه شماره ۵۰۰/۴۰۶/د مورخ ۹۵/۲/۱۱ به تصویب شورای گسترش دانشگاههای علوم پزشکی کشور رسیده است، (شامل تطبیق هدف، شرح وظایف) نوع و فعالیت پژوهشکده مورد تقاضا، مبتنی بر نیازهای اساسی کشور در یک یا چند حیطه بنیادی، کاربردی و یا توسعه ای علوم پزشکی، به تشخیص کمیته تاسیس واحدهای تحقیقاتی و با توجه به برنامه های توسعه ملی و الویت های تحقیقاتی در راستای سند چشم انداز ۲۰ ساله کشور.

۲-۳- وجود تناسب و هماهنگی موضوع پژوهشکده با شرح وظایف موسسه متقاضی، که باید به تایید کمیته تاسیس واحدهای تحقیقاتی برسد.

۲-۴-ارائه برنامه استراتژیک ۵ ساله مورد تائید معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت

۲-۵- داشتن حداقل دو مرکز تحقیقاتی مصوب قطعی و یک مرکز تحقیقاتی مصوب اصولی مرتبط با فعالیت مشترک و اهداف هم راستا که هر یک از آنها حداقل ۳ پژوهشگر تمام وقت با تخصص مرتبط و سابقه فعالیت هم راستا با عنوان پیشنهادی پژوهشکده داشته باشند.

۲-۵-۱-لازم است از بین اعضای معرفی شده به عنوان پژوهشگر تمام وقت ، حداقل شش نفر دارای h-index ≥۱۰ باشد.

۲-۵-۲-برخورداری از روند صعودی امتیازات ارزشیابی دوره ای هر یک از مراکز (بر اساس شاخص z حداقل طی یک دوره متوالی سه ساله) الزامی است.

۲-۵-۳-جذب بودجه از سازمانهای دولتی (غیر از وزارت بهداشت ، دانشگاههای علوم پزشکی)و خصوصی داخل کشور (حداقل دو مورد برای هر مرکز تحقیقاتی)و جذب بودجه خارجی از موسسات/ سازمانهای بین المللی (حداقل یک مورد جهت هر مرکز تحقیقاتی)، طی سه تا پنج سال گذشته، که بر اساس مستندات مالی و پروپوزالهای ارائه شده مورد بررسی قرار می گیرد.

۲-۵-۴- انتشار مقالات مشترک با سایر مراکز/ موسسات/ سازمانهای داخل و خارج از کشور:

لازم است مراکز پیشنهادی ، طی پنج سال گذشته ۶ مقاله تحقیقاتی مرتبط با موضوع فعالیت مرکز (هم راستا با محور فعالیت پژوهشکده مورد درخواست)، بطور مشترک با مراکز/ موسسات/ /دانشگاهها/ سازمانهای داخل ونیز حداقل ۴ مقاله مشترک با مراکز/ دانشگاهها/ موسسات خارج از کشور به چاپ رسانده باشند. بدین منظور لازم است نویسنده/ نویسندگان مراکز مورد بررسی بعنوان نویسنده اول/ مسئول بوده و مقالات در نمایه های ISI/PubMed منتشر شده باشند.

مقالات مشترک عبارتست از مقاله ای که با همکاری مرکز /سازمان / موسسه داخل / خارج از کشور چاپ و آدرس کلیه مراکز / موسسات تحقیقات داخلی بر اساس دستورالعمل شماره ۳/۱۰۶۷پ۸۹ص مورخ ۸۹/۷/۲۶ معاونت تحقیقات و فناوری وزارت متبوع، درج شده باشد.(نام مرکز تحقیقاتی/ موسسه تحقیقاتی ، نام دانشگاه علوم پزشکی/ سازمان، نام شهر، ایران).

تبصره در خصوص مراکزی که حسب مورد بروندادهای دیگری، مبتنی بر پژوهشهای انجام شده در مرکز، نظیر راهنماهای بالینی، خلاصه سیاستگذاری و امثالهم داشته باشند موارد بر اساس امتیازات کسب شده در ارزشیابی مرکز با امتیازات مقالات معادلسازی می گردد .

۲-۶-۵-برخورداری از امکانات ، تجهیزات ، فضای مناسب برای فعالیتهای تحقیقاتی مرتبط و ارائه تعهد بالاترین مقام مسئول موسسه متقاضی مبنی بر:

الف- تامین و اختصاص بودجه مورد نیاز سالانه، جهت هزینه های جاری پژوهشکده

ب- تامین حداقل ۵ نیروی انسانی به منظور خدمات پشتیبانی و کارشناسی

ج- تامین فضای مناسب با امکانات و تجهیزات لازم به تناسب موضوع و نوع فعالیت

د- تامین اعتبار لازم برای انجام طرح های تحقیقاتی پژوهشکده

تبصره تشخیص متناسب بودن امکانات ، تجهیزات و فضای مورد نیاز برای فعالیت های تحقیقاتی پژوهشکده بر اساس مستندات مربوطه (نامه تعهد بالاترین مقام مسئول موسسه متقاضی) و در صورت لزوم درخواست مستندات تکمیلی و بازدید حضوری، بر عهده کمیته مربوطه در معاونت تحقیقات وزارت بهداشت خواهد بود.

ماده ۳. مراحل تاسیس پژوهشکده

۱- مدارک و مستندات ارسالی کلیه پژوهشکده ها ابتدا در معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بررسی و مورد تایید کمیته تاسیس واحدهای تحقیقاتی قرار می گیرد و متعاقب تایید و معرفی به شورای گسترش دانشگاههای علوم پزشکی مجوز فعالیت خود را از آن مرجع اخذ می نمایند.

۲- پیشنهاد نام پژوهشکده باید متناسب با محور اصلی فعالیت، رسالتهای ارائه شده و برنامه های متمرکز بر حوزه تخصصی مراکز تحقیقاتی تشکیل دهنده باشد.

۳- در خواست تغییر نام / اضافه نمودن مراکز تحقیقاتی جدید درذیل پژوهشکده های مصوب از سوی شورای گسترش دانشگاههای علوم پزشکی متعاقب کسب تائید شورای دانشگاه باید به تصویب معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت برسد . لذا شایسته است در هنگام ارائه پیشنهاد اولیه از سوی رئیس موسسه اهداف بلند مدت و فعالیتهای پژوهشکده به دقت در نظر گرفته شود.

۴- اعطای مجوز، منوط به درخواست و ارائه مستندات لازم از سوی بالاترین مقام مسئول موسسه و احراز شرایط و تایید معاونت تحقیقات و فناوری و تصویب شورای گسترش دانشگاههای علوم پزشکی خواهد بود.

تبصره درخواست تاسیس پژوهشکده تحقیقاتی موسسه باید مصوبه شورای پژوهشی و شورای دانشگاه /موسسه مربوطه را داشته باشد.

ماده ۴. نحوه بررسی و مراحل صدور مجوز پژوهشکده

حداکثر سه ماه پس از تکمیل مدارک،گروه کارشناسی متشکل از افراد ذیل بر اساس فرم امتیازدهی پژوهشکده از مجموعه مورد نظر بازدید و نظر نهایی خود را به صورت مکتوب گزارش می نمایند:

۴-۱- نماینده معاونت تحقیقات و فناوری

۴-۲-سه نفر محقق در حوزه های مرتبط، و یک نفرصاحبنظر در زمینه مدیریت واحدهای تحقیقاتی به انتخاب معاونت تحقیقات و فناوری

۴-۳- نماینده معاونت آموزشی وزارتخانه

نظر نهایی گروه کارشناسی همراه با کلیه مدارک لازم پس از بررسی و تائید معاونت تحقیقات و فناوری جهت تصمیم گیری نهایی در شورای گسترش دانشگاههای علوم پزشکی به دبیرخانه این شورا ارسال خواهد شد.

ماده۵- تشکیلات پژوهشکده

چارت نیروی انسانی پژوهشکده ها می تواند با توجه به وابستگی تشکیلاتی، حجم و نوع فعالیت توسط معاونت تحقیقات و فناوری پیشنهاد گردد.

تبصره: به منظور هماهنگی بهتر پژوهشکده های بالینی که در یک بخش بالینی فعالیت می کنند با بخش مذکور، رئیس پژوهشکده پیشنهادات خود را در خصوص رئیس بخش به رئیس دانشکده ارائه خواهد نمود.

ماده۶- تعلیق/لغو مجوز پژوهشکده

۶-۱- در خصوص انحلال پژوهشکده ها به ماده ۲۱ اساسنامه پژوهشکده ها استناد خواهد شد.

تبصره پژوهشکده ای که دارای مجوز است باید برای تداوم اعتبار مجوز، بر اساس نتایج ارزشیابی مراکز تحقیقاتی که توسط معاونت تحقیقات انجام می گیرد امتیازات لازم را کسب نماید. چنانچه هر یک از مراکز تابعه طی سه سال متوالی جزء ۱۰٪ انتهایی فهرست ارزشیابی مراکز هم گروه قرار گیرد، از طرف معاونت تحقیقات وزارت بهداشت، طی نامه ای به بالاترین مقام مسئول موسسه، تذکر داده خواهد شد اگر ظرف مدت یکسال از این اعلام، پژوهشکده همچنان نتواند این وضعیت را اصلاح نماید، مجوز اصولی آن مرکز با نظر معاونت تحقیقات و فناوری و تصویب شورای گسترش دانشگاههای علوم پزشکی لغو خواهد شد. در چنین شرایطی چنانچه به سبب لغو مجوز مرکز، تعداد مراکز تشکیل دهنده پژوهشکده از سه مرکز کمتر شود، مجوز پژوهشکده لغو خواهد شد.

تبصره در صورت درخواست لغو مجوز فعالیت پژوهشکده ، متعاقب دریافت درخواست از سوی بالاترین مقام موسسه ذی ربط، موارد در کمیته تاسیس واحدهای تحقیقاتی، مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۶-۲-اخذ مجدد مجوز پژوهشکده منوط به آغاز فرایندهای مربوط به اخذ مجوز خواهد بود که حداقل به مدت یکسال از زمان لغو مجوز پژوهشکده توسط شورای گسترش دانشگاههای علوم پزشکی امکان پذیر نخواهد بود.

تبصره در صورت انجام تخلفات پژوهشی و درمانی و احراز آن به تشخیص معاونت تحقیقات و فناوری مجوز پژوهشکده توسط معاونت تحقیقات و فناوری به حالت تعلیق درآمده و توسط شورای گسترش دانشگاههای علوم پزشکی لغو می شود.

این آئین نامه در۶ ماده و ۷ تبصره در دویست و هفتادمین جلسه شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۹ به تصویب رسید.

دکتر سعید نمکی

وزیر